

Asia nro: DKIR/164/00.05.00/2026

Viite: Kirkkohallituksen lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle terveydenhuoltolain, vankeuslain ja tutkintavankeuslain muuttamisesta (saattohoito ja eräät muut muutokset)

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Sosiaali- ja terveysministeriö (VN/21436/2025) on lähettänyt lausuntokierrokselle luonnoksen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain, vankeuslain 10 luvun ja tutkintavankeuslain 6 luvun muuttamisesta. Terveysministeriön sairaanhoitopalvelua koskevaa sääntelyä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että nimenomaisesti säädetään palliatiivisen hoidon ja saattohoidon olevan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia palveluita. Laissa säädettäisiin myös palliatiivisen hoidon ja saattohoidon määritelmät.

Kirkkohallitukselta ei ole erikseen pyydetty lausuntoa. Luonnoksen mukainen lakimuutos toteutuessaan vaikuttaisi kirkon sairaalapappien työssään kohtaamien palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa olevien potilaiden ja heidän läheistensä kokonaisvaltaisen ja moniammatillisesti hoidon toteutumiseen yhdenvertaisesti riippumatta diagnoosista, iästä, asuinpaikasta tai taustasta. Kirkkohallitus esittää seuraavat huomiot.

Yleistä lakiehdotuksista

Kirkkohallitus puoltaa lakiehdotusta. Lakiluonnoksessa kirjataan ensimmäistä kertaa laintasoisesti palliatiivisen hoidon ja saattohoidon määritelmät. Ne korostavat kokonaisvaltaisen kärsimyksen lievittämistä, elämänlaadun tukemista ja ihmisarvon kunnioittamista elämän loppuvaiheessa. Palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa olevan potilaan kärsimyksen lievittäminen kattaa sekä fyysisen oireenmukaisen hoidon että psyykkisen, sosiaalisen sekä henkisen ja hengellisen tai eksistentiaalisen tuen.

Kirkkohallitus pitää tärkeänä, että palliatiivisen hoidon ja saattohoidon järjestämisvastuu määritellään lailla hyvinvointialueiden tehtäväksi, kolmiportaisen mallin mukaisesti. Siten voidaan turvata hoidon toteutuminen yhdenmukaisesti siten, että jokainen potilas saa korkealaatuista, moniammatillista palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa riippumatta diagnoosista, iästä, asuinalueesta tai taustasta. Samalla tulee varmistaa osaavan henkilökunnan saatavuus.

Merkittävää on, että hoidon yhdenvertaisuutta edistetään sekä sääntelyn että valvonnan keinoin. Yhdenvertaisuus ei saa jäädä riippuvaiseksi paikallisista rakenteista ja resursseista.

Kirkkohallitus haluaa nostaa esiin henkisen ja hengellisen / eksistentiaalisen tuen merkityksen osana kokonaisvaltaista palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa. Tuen saatavuus tulee varmistaa kaikilla hyvinvointialueilla.

Erityistason ja vaativan erityistason keskuksissa tulee huolehtia, että potilaan henkisen ja hengellisen tuen tarpeet, hoito ja hoidon vaikuttavuus kirjataan systemaattisesti hoitosuunnitelmaan ja että hoitoyksikössä on sovittu toimintamalli henkisiin ja hengellisiin / eksistentiaalisiin tarpeisiin vastaamisesta. Lisäksi tulee varmistaa, että henkisen ja hengellisen / eksistentiaalisen tuen ammattilaiset eli sairaalapapit työskentelevät osana moniammatillista tiimiä ja että myös muu seurakuntien tarjoama tuki on tarvittaessa saatavilla. Sairaalapapit varmistavat, että potilaalla on mahdollisuus tavoittaa oman vakaumuksensa mukaisen hengellisen yhteisön edustaja.

Kirkkohallitus pitää tärkeänä, että hoitohenkilökunnan osaamista vahvistetaan henkisen ja hengellisen hoidon alueella.

Niilo Pesonen
kansliapäällikkö

Kalle Kuusimäki
johtaja